

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЂА
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: НОВЕМБАР 2017. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 6:
ПРИМЈЕНА УПРАВЉАЧКОГ РАЧУНОВОДСТВА

И– ТЕСТ ПИТАЊА

1. **Цијена коштања производа (услуге) по јединици израчунава се:**
  - a) на бази требовања
  - b) као трошак периода
  - c) временским обрачуном изазивача трошкова
  - d) **калкулацијом**

2. **Анализа односа трошкови – обим активности – профит (CVP анализа) може се примијенити у планирању и контроли одлука у предузећима:**
  - a) **производним**
  - b) **трговачким**
  - c) **услужним**
  - d) **непрофитним**

3. **У флексибилном буџету, у фази контроле, могу се идентификовати одступања на директним трошковима производње у:**
  - a) **цијенама**
  - b) **ефикасности**
  - c) обиму производње
  - d) тржишном учешћу

4. **Разлог позитивног одступања на индиректним варијабилним трошковима у флексибилном буџету су:**
  - a) нижи планирани производни варијабилни трошкови у односу на стварне
  - b) **добра одржаваност производних машина**
  - c) неефикасан распоред рада
  - d) **ангажовање способних радника на машинама**

5. **Одступања на индиректним фиксним трошковима у флексибилном буџету су у:**
  - a) **потрошњи**
  - b) ефикасности
  - c) **обиму производње**
  - d) ни једно од наведеног

- 6. Инкрементални метод распоређивања прихода на поједине производе у пакету заснива се на критеријумима које утврди менаџмент, а на основу:**
- a) испитивања купаца о релативној важности производа
  - b) података о самосталној успјешности појединачних производа
  - c) на основу знања и интуиције
  - d) опортунитетних трошкова
- 7. Алтернативни називи за релевантне трошкове су:**
- a) неизбјеживи
  - b) који се не могу уштедјети
  - c) инкрементални
  - d) избјеживи
- 8. У доношењу дугорочних одлука о цијенама, предност примјене укупних трошкова је:**
- a) пуно покриће свих трошкова производа
  - b) стабилност цијена
  - c) једноставност израчунавања
  - d) ни један од наведених одговора није тачан
- 9. У анализи стварања вриједности трошкови слања, поправке и дораде су трошкови:**
- a) који додају вриједност
  - b) који не додају вриједност
  - c) који укључују аспекте а) и б) (сиво подручје)
  - d) ни један од наведених одговора није тачан
- 10. У анализи стварања вриједности трошкови стварања адекватне меморије и јасне слике на монитору су трошкови:**
- a) који додају вриједност
  - b) који не додају вриједност
  - c) који укључују аспекте а) и б) (сиво подручје)
  - d) ни један од наведених одговора није тачан
- 11. У услужним предузећима:**
- a) сви трошкови су ускладиштиви
  - b) дио трошкова је ускладиштив, а дио расход периода
  - c) сви трошкови су расходи периода
  - d) ништа од наведеног

12. Могуће мјере за повећање прихода за 3% су:

- a) повећати обим продаје уз исту продајну цијену
- b) повећати продајну цијену уз исти обим продаје
- c) смањити продајну цијену уз повећани обим продаје
- d) све наведено

13. Укупан приход је 3.000 КМ, фиксни трошкови 600 КМ, контрибуцијска маржа је 1.200 КМ. Постотак контрибуцијске марже је:

- a) 50%
- b) 40%
- c) 30%
- d) 20%

14. Пронађи исправну(е) тврдњу(е):

- a) Координација је разумијевање и прихватање циљева предузећа од стране свих запослених.
- b) Комуницирање је разумијевање и прихватање циљева предузећа од стране свих запослених.
- c) Координација је уравнотежење свих фактора производње или услуга, као и свих организационих дијелова неке компаније.
- d) Комуницирање је уравнотежење свих фактора производње или услуга, као и свих организационих дијелова неке компаније.

15. Пронађи исправну(е) тврдњу(е):

- a) Потцијењени индиректни трошкови се јављају када је распоређени периодични износ индиректних трошкова за период већи него стварни износ који се јави у том периоду.
- b) Прецијењени индиректни трошкови се јављају када је распоређени периодични износ индиректних трошкова за период мањи него стварни износ који се јави у том периоду.
- c) Потцијењени индиректни трошкови се јављају када је распоређени периодични износ индиректних трошкова за период мањи него стварни износ који се јави у том периоду.
- d) Прецијењени индиректни трошкови се јављају када је распоређени периодични износ индиректних трошкова за период већи него стварни износ који се јави у том периоду.

16. Планирање варијабилних индиректних трошкова и фиксних индиректних трошкова укључује:

- a) планирање само важних активности
- b) планирање активности које повећавају вриједност
- c) планирање активности које промичу пословање напријед
- d) све наведено

17. Основна разлика између система директних трошкова (директ цостинг-а) и варијабилног система обрачуна је у начину третирања:

- a) директних трошкова материјала
- b) директних трошкова рада
- c) индиректних фиксних трошкова производње
- d) индиректних варијабилних трошкова производње

18. Компанија XX има на залихама 1.000 сортираних дијелова за линију готових производа који су се престале производити. Цијена коштања поменутих залиха је 80.000 КМ. Дијелови се могу или (а) машински поново прерадити уз укупне додатне трошкове од 30.000 КМ и онда продати за 35.000 КМ, или (б) продати их као старо гвожђе за 2.000 КМ.

- a) опција б) је профитабилнија
- b) опције а) и б) су једнако профитабилне
- c) опције а) и б) се не могу упоређивати
- d) опција а) је профитабилнија

19. Пронађите погрешну(е) дефиницију(е):

- a) Квалитет дизајна значи колико тачно карактеристике производа или услуге задовољавају потребе и жеље купаца.
- b) Квалитет дизајна се односи на рад производа или услуге с обзиром на његов дизајн и производне инструкције (спецификације).
- c) Квалитет усаглашености се односи на рад производа или услуге с обзиром на његов дизајн и производне инструкције (спецификације).
- d) Квалитет усаглашености значи колико тачно карактеристике производа или услуге задовољавају потребе и жеље купаца.

20. Циљ теорије ограничења јесте да:

- a) повећа улагања док смањује суперваријабилну контрибуцију и оперативне трошкове
- b) повећа оперативне трошкове док смањује суперваријабилну контрибуцију и улагања
- c) повећа улагања и оперативне трошкове док смањује суперваријабилну контрибуцију
- d) повећа суперваријабилну контрибуцију док смањује улагања и оперативне трошкове

ИИ - ЗАДАЦИ

Задатак број 1

Предузеће „А“ разматра понуду купца да произведе и прода 9.000 комада производа по цијени од 1,4 н.ј. по комаду, што је испод вриједности цијене коштања. Тренутни ниво активности, који је испод максималног степена искоришћења капацитета показује резултате садржане у сљедећем извјештају, представљеном за тренутну производњу и продају 20.000 комада готових производа:

Приход од продаје (2 КМ по комаду)	40.000 н.ј.	
Директан материјал	16.000 н.ј.	
Директан рад	9.000 н.ј.	
Индијектни трошкови:		
- надзор	3.500 н.ј.	
- амортизација	5.000 н.ј.	
- осигурање	1.500 н.ј.	
- закуп	1.000 н.ј.	11.000 н.ј.
Укупни трошкови		36.000 н.ј.
Добитак		4.000 н.ј.

И Уз претпоставку да се индијектни трошкови неће мијењати, ако предузеће „А“ прихвати понуду, пословни резултат ће се:

- a) смањити за 12.350 н.ј.
- b) повећати за 1.350 н.ј.**
- c) смањити за 12.350 н.ј.
- d) повећати за 3.750 н.ј.

ИИ Износ ирелевантних трошкова за разматрану пословну одлуку прихватања ове специјалне наруџбе је:

- a) 4.250 н.ј.
- b) 2.250 н.ј.
- c) 6.750 н.ј.
- d) 11.000 н.ј.**

ИИИ Укупан износ диференцијалних трошкова у овом задатку је:

- a) 7.200 н.ј.
- b) 2.250 н.ј.
- c) 11.000 н.ј.
- d) 11.250 н.ј.**

Потврда:

ЕЛЕМЕНТИ КАЛКУЛАЦИЈЕ	ТРОШКОВИ ПО ЈЕДИНИЦИ	БЕЗ СПЕЦИЈАЛНЕ НАРУЋБЕ (20.000 ком)	Уз прихватање специјалне наруџбе (29.000 комада)	Диференцијалне вриједности
ЦИЈЕНА (ПРИХОД)	2	40.000	(20.000 x 2) + (9.000 x 1,4) = 52.600	12.600
ДИРЕКТНИ МАТЕРИЈАЛ	0,800	16.000	23.200	(7.200)
ДИРЕКТНИ РАД	0,450	9.000	13.050	(4.050)
ИНДИРЕКТНИ ТРОШКОВИ:				
НАДЗОР	0,175	3.500	3.500	-
АМОРТИЗАЦИЈА	0,250	5.000	5.000	-
ОСИГУРАЊЕ	0,075	1.500	1.500	-
ЗАКУП	0,050	1.000	1.000	-
ЦИЈЕНА КОШТАЊА	1,800	36.000	47.250	(11.250)
ДОБИТАК	0,200	4.000	5.350	1.350

Задатак број 2

Предузеће производи три врсте рачунара: ПЦ рачунаре, нотебоок рачунаре и сервере. ПЦ се продају углавном домаћинствима, нотебоок је напреднија верзија производа намијењена пословним људима, а сервер је јача верзија углавном намијењена предузећима. Познати су буџетирани и стварни подаци за текућу годину:

Буџет	ПЦ	Нотебоок	Сервери	УКУПНО
Продајна цијена по јединици	1.400	1.000	5.000	
Варијабилни трошкови по јединици	900	700	3.000	
Маржа доприноса по јединици	500	300	2.000	
Обим продаје	1.400	200	400	2.000
Продајни микс (према обиму)	70%	10%	20%	100%
Маржа доприноса	700.000	60.000	800.000	1.560.000

Стварни резултати	ПЦ	Нотебоок	Сервери	УКУПНО
Продајна цијена по јединици	1.300	850	3.700	
Варијабилни трошкови по јединици	700	600	2.700	
Маржа доприноса по јединици	600	250	1.000	
Обим продаје	1.500	250	750	2.500
Продајни микс (према обиму)	60%	10%	30%	100%
Маржа доприноса	900.000	62.500	750.000	1.712.500

Изрешунати слиједеће нивое одступања:

- Одступање статичног буџета,
- Одступање флексибилног буџета и одступање обима продаје,
- Одступање продајног микса и одступање количине продаје.

Рјешење:

Одступање статичног буџета (6 бодова)

Производ	Стварни резултат	Статични буџет	Одступање
ПЦ	900.000	700.000	200.000 Ф
Нотебоок	62.500	60.000	2.500 Ф
Сервери	750.000	800.000	50.000 У
УКУПНО	1.712.500	1.560.000	152.500 Ф

Одступање флексибилног буџета је одступање између стварних резултата и износа флексибилног буџета заснованог на стварном износу продатих производа. (6 бодова)

Производ	Стварни резултат	Флексибилни буџет	Одступање
ПЦ	600*1.500	500*1.500	150.000 Ф
Нотебоок	250*250	300*250	12.500 У
Сервери	1.000*750	2.000*750	750.000 У
УКУПНО	1.712.500	2.325.000	612.500 У

Одступање обима продаје показује разлику између стварне и буџетиране количине мјерене буџетираном маржом покривања по јединици. (6 бодова)

Производ	Стварни	Количина	Буџетирана	Одступање
----------	---------	----------	------------	-----------

	јединице продаје		продаје према статичном буџету		маржа доприноса по јединици		обима продаје
ПЦ	(1.500	-	1.400)	*	500	=	50.000 Ф
Нотебоок	(250	-	200)	*	300	=	15.000 Ф
Сервери	(750	-	400)	*	2.000	=	700.000 Ф
УКУПНО							765.000 Ф

Одступање продајног микса

Одступање продајног микса је разлика између буџетираног износа стварног продајног микса и буџетираног износа буџетираног продајног микса. У слиједећој табели је приказа начин израчунавања одступања продајног микса. **(6 бодова)**

Производи	Количина стварне укупне продаје * (процент стварног продајног микса – процент буџетираног продајног микса) * буџетирана маржа доприноса по јединици	Одступање продајног микса
ПЦ	$2.500 * (0,60 - 0,70) * 500$	125.000 У
Нотебоок	$2.500 * (0,10 - 0,10) * 300$	-
Сервери	$2.500 * (0,30 - 0,20) * 2.000$	500.000 Ф
УКУПНО		375.000 Ф

Одступање количине продаје

Одступање количине продаје је разлика између будетираног износа заснованог на стварном броју продатих производа и и буџетираног микса према износу статичног буџета. Формуле и начин израчунавања су приказани у слиједећој табели: **(6 бодова)**

Производи	(Стварни број свих продатих производа – буџетирани број продатих производа) * процент буџетираног продајног микса * буџетиртана маржа доприноса по јединици	Одступање количине продаје
ПЦ	$(2.500 - 2.000) * 0,70 * 500$	175.000 Ф
Нотебоок	$(2.500 - 2.000) * 0,10 * 300$	15.000 Ф
Сервери	$(2.500 - 2.000) * 0,20 * 2.000$	200.000 Ф
УКУПНО		390.000 Ф